

GHEN

Nguyễn Ngọc Duy Hân

Bạn có ghen không? Nếu có thì mức độ như thế nào? Riêng tôi sẽ “thành thật khai báo” sau khi điem qua vài câu chuyện xưa và nay về đề tài này.

Hầu như ai cũng ghen - ghen với người yêu, người phối ngẫu, ganh với người chung quanh, tức tối với các việc xảy ra trong cuộc sống: *Trâu buộc ghét trâu ăn, Thua trời một vạn, không bằng thua bạn một ly*. Nhiều trận tranh hùng trong thiên nhiên đã được thâu hình lại, chứng tỏ cảm thú cũng biết ghen và thi thố sức mạnh. Đứng về mặt tích cực, ganh đua là động cơ giúp ta làm việc để thăng tiến hơn. Ghen là gia vị giúp tình yêu thêm thi vị đậm đà, như tô bún bò Huế phải có chút ớt cay. Vấn đề là ghen trong trường hợp nào và như thế nào để “*dừa đỡ xài*”.

Chuyện xưa kể rằng Hoàng Hậu Viên Thị thời Nam Bắc Triều rất hay ghen. Khi biết Văn Đế cho một thứ phi 30 ngàn đồng vàng và sủng ái hết lòng, Viên Thị ghen chết được nên bắt đầu “tịnh khẩu” để chống đối. Đến giờ lâm chung, vua nắm tay hỏi muốn gì, bà vẫn quay mặt không thèm nhìn. Hoàng tử Lưu Thiện khi lên ngôi đã giết chết Văn Đế lẫn thứ phi này để trả thù cho mẹ. Nếu trước khi chết Viên Thị bớt ghen nói vài lời, có lẽ đã không mất đi hai mạng người.

Lý Hoàng Hậu vợ vua Tống Quang Tông còn ghen cả với bậc tỳ nữ. Khi một nữ tỳ bưng nước cho vua rửa tay, vua thích thú khen bàn tay trắng trẻo quá đẹp, hoàng hậu liền chặt tay cô này gói làm quà tặng vua để dần mặt. Vua khiếp vía rụt rè hơn trong việc qua lại với các cung phi, để hoàng hậu độc chiếm hoàng đế. Nhưng không phải chỉ đàn bà mới ghen ác như thế, đàn ông thời xưa cũng đâu kém. Công nương nước Tàu khi thấy trong cung có thêm vị tướng trẻ liền quay sang hỏi vua ai mà oai phong thế. Vua chẳng trả lời, lát sau cho quân sĩ dâng lên công nương cái mâm đựng đầu vị tướng trẻ này. Chỉ mới khen, chưa có tà ý hành động gì mà kết quả như thế, quý bạn nên cẩn thận khi khen người khác trước mặt vợ hay chồng mình nhé.

Lưu Bang là người sáng lập ra nhà Hán, có vợ từ thuở hàn vi tên là Lã Trí. Khi lên ngôi Lưu Bang lại sủng ái Thích phu nhân, Lã hoàng hậu ghen tức nhưng chẳng làm gì được. Chờ khi Lưu Bang băng hà, Lã Trí cho người cột họ Thích vào trục đá lớn của cối xay, bắt kéo cối đá cho tới chết. Đòn ghen của Lã Trí làm con trai là Huệ Đế bất bình, ngày đêm cờ rượu chơi bời đến sinh bệnh chết khi mới 22 tuổi.

Ngay cả Kinh Thánh cũng có ghi lại nhiều chuyện về ghen: Cain xấu tính keo kiệt không được Thiên Chúa thương bằng Abel, bèn lập mưu giết chết em ruột của mình cho bỏ ghét. Máu Abel thấm xuống đất nên Cain bị chúc dữ. Bà Saray - vợ tổ phụ Abraham - đã tự ý hiến tặng nữ tì Hagar cho Abraham, nhưng khi Hagar có thai, Saray lại ghen tức hành hạ Hagar đến nỗi cô phải bỏ trốn. Rồi đến chuyện Giuse con trai của Giacop. Giuse út ít, được cha cưng nhất nhà may cho áo đẹp, nên bị các anh ganh ghét đem bán cho Ai Cập. Nhờ biết đoán điềm giải mộng, sau này Giuse đã cứu cả gia đình. Vua Saul cũng đã ghen với David, vì David dũng cảm lập được nhiều chiến công, Saul hai lần lấy giáo đâm David, may mà David tránh được.

Trong Tân Ước, đã có lúc các môn đệ Chúa Giêsu tính toán xem sau này ai được ngồi bên tả, ai ngồi bên hữu của Chúa. Nhờ Chúa giảng dạy, các ông mới hiểu mà thương yêu nhau để cùng lên đường loan báo Tin Mừng. Các luật sĩ, thầy Thượng Tế thời đó cũng đã ganh ghét với Chúa Giêsu, luôn tìm cách hãm hại ngài. Có người ghen như bão tố, la hét bù lu bù loa, có người ghen nhưng rất thâm trầm cao tay. Trong chuyện Vua Ngụy tặng mỹ nữ cho vua Kinh, vì thấy vua Kinh yêu quý tân giai nhân này quá sức, phu nhân là Trịnh Tự mới giả làm thân với cô gái, to nhỏ rằng Vua thích hết mọi thứ trên người cô chỉ trừ cái sống mũi, khuyên cô khi gặp vua nên che mũi lại. Cô gái ngậy thơ này tin lời. Trịnh Tự mặt khác lại bẩm với vua: Mỹ nữ chê vua nặng mũi hôi phải bịt mũi lại, quả nhiên vua nổi giận cho xẻo mũi tân nương.

Nói tới chuyện mũi tôi nhớ một tục lệ ở đảo Kiribati, gần vùng Thái Bình Dương. Tại đảo này, ngoại tình sẽ bị người phối ngẫu cắn sứt một phần mũi theo đúng luật nose-biting hay nasal imputation. Tại sao phạt mũi mà không trừng trị chỗ khác? Theo người La Mã và người Anh thời xưa, mũi liên hệ mật thiết tới bộ phận sinh

dục, cái này dài ắt cái kia cũng dài luôn. Cẩn mũi là làm giảm đi cái hấp dẫn, dục tính của người kia. Điều này không chừng đúng, vì trên nguyên tắc người Tây mũi lỗ thường “mạnh” hơn dân Á Đông mũi tẹt.

Trở lại các điển tích xưa về ghen, xin được kể chuyện “Bến Đò Ghen”: Đồi nhà Tấn có cô Đoàn Minh Quang là vợ của Liêu Bá Ngọc. Khi Bá Ngọc đọc bài phú của Tào Thục tả vẻ đẹp nữ thần sông Lạc thì say sưa nói với vợ: “Nếu tôi lấy được người như vậy thật không ân hận gì”. Minh Quang tức tối trả lời: “Sao chàng lại khen thủy thần mà khinh ta, ta chết không thành thủy thần sao?” Nói xong nàng liền trâm mình tự tử. Bá Ngọc sợ quá từ đó không dám qua sông. Bến đò nơi Minh Quang chết đuối, các phụ nữ muốn qua sông phải ăn mặc lem luốc, giả ra xấu xí nếu không sẽ bị sóng gió nguy hiểm, vì vậy nơi đây được gọi là “Bến Đò Ghen”. Quả là “ghen bóng, ghen gió”, chỉ vì chuyện đầu đầu mà bỏ mình không tiếc!

Rồi tới chuyện xảy ra đời nhà Đường. Vua Thái Tôn muốn thưởng công cho Nhiệm Khôi nên đã tặng ông hai cô thị tì, Nhiệm Khôi không dám nhận vì sợ vợ ghen. Vua cho gọi vợ Nhiệm Khôi vào cung, ra điều kiện nếu không cho chồng nhận hai nàng hầu thì phải uống rượu độc. Vợ Nhiệm Khôi nhắm thấy sống trong ghen tuông thà chết sướng hơn, nên đã nhận chén rượu rồi trời trần mọi việc. Cũng may đó chỉ là dấm chua nên bà không chết. Về sau người ta dùng chữ “uống dấm” để chỉ người đàn bà ghen, trong chuyện Kiều cũng có nhắc tới điển tích “dấm chua” này. Tôi đồng ý chuyện không chung chồng, có điều tội gì mà phải chết. Từ từ kiếm người nào “quờn” sẽ góp gạo nấu cơm chung, biết đâu *rồi con tim sẽ vui trở lại!*

Cổ tích Việt Nam cũng có chuyện Sơn Tinh & Thủy Tinh. Vì ghen không lấy được Mỵ Nương nên Thủy Tinh hàng năm vẫn làm bão lụt để hại Sơn Tinh, mong giành lại Công Chúa.

Trong Tiểu Ngạo Giang Hồ của Kim Dung có nhân vật Á Bà Bà (bà già câm). Khi còn trẻ, Á Bà Bà là một ni cô xinh đẹp, chàng đồ tể giết heo say mê vẻ đẹp đó nên cũng cạo đầu đi tu với pháp danh Bất Giới Hòa Thượng rồi sanh ra Nghi Lâm. Bất Giới gặp vợ của Nhạc Bất Quân quá đẹp nên không kíp giữ giới giữ lời, lên tiếng khen ngợi trứng giỡn, Á Bà Bà nổi cơn ghen bỏ đi vào phái Hằng Sơn, giả làm mẹ già câm điếc khiến Bất Giới tìm muốn chết. Tôi cũng rất phục Á Bà Bà, vì nội công của tôi chỉ thâm hậu tới mức 8 ngày không nói, không thể im lặng lâu hơn được.

Cái ghen của bậc nữ lưu quý tộc còn ghê gớm hơn. Trong “Thiên Long Bát Bộ”, vợ của Đoàn Chính Thuần - vương phi của nước Đại Lý - giận chồng lăng nhăng nên đem tấm thân ngàn vàng ra “*cho không, biếu không*” một gã ăn mày thấp hèn, sinh ra Đoàn Dự. Bà còn hận đến nỗi bất cứ ai họ Đoàn đến sơn trang, bà đều cho giết để làm phân bón trồng hoa.

Cái ghen đã được Kim Dung nâng lên thành những thủ đoạn cao cường như chuyện nàng Chu Chỉ Nhược. Chỉ Nhược ganh ghét với Triệu Minh nên đánh thuốc mê mọi người, tự rạch mặt để đổ tội cho Triệu Minh hầu được làm vợ Trương Vô Kỵ, độc chiếm Đồ Long Đao, nhưng cuối cùng sự thật đã bị phanh phui. Vô Kỵ tuy biết chuyện mà vẫn ra tay cứu nàng Chu, khiến cô tình ngộ và tìm lại con người hiền lương của mình khi xưa. Trong thơ văn, Shakespear có viết chuyện chàng Othello. Othello bị lago gài bẫy nên lên cơn ghen ra tay giết vợ, dù Desdemone là người hiền lành không hề phản bội. Ethello sau cùng đã tự sát vì hối hận.

Trong chuyện Kiều, thi hào Nguyễn Du đã viết: *Trời xanh quen thói má hồng đánh ghen*. Ông Trời mà còn ghen, thì nói làm chi đến Hoạn Thư, vì bà chỉ là “*chút phận đàn bà, ghen tương thì cũng người ta thường tình*”. Bài thơ “Ghen” của Nguyễn Bính cũng nổi tiếng vì ông ghen với cả hoa bướm, với mùi thơm nước hoa mà chỉ một mình ông được ngửi, không chịu “share”!

Vài thập niên trước, có chuyện kể hai vợ chồng đem máy hát ra thưởng thức cho vui tuổi hạc. Khi nghe bài Tỳ Bà do cô Bốn Khâm Thiên hát, ông cụ gật gù khen hay, tấm tắc người hát chắc phải đẹp. Bà cụ đứng ngay dậy đập bẻ cái máy hát quý giá đó. Điều oan ức là ông cụ chưa hề bước chân “xuống xóm”, không biết chị em cô Bốn, cô Năm già trẻ ra sao. Nghe nói khi xem Nhật Trường và Thanh Lan tình tứ trong nhạc cảnh “*Anh Không Chết Đâu Anh*”, vợ Nhật Trường ở nhà cũng đập bẻ TV, chẳng biết chuyện này có thật hay không!? Báo chí cũng đăng chuyện một nhà thầu khoán lén đưa người tình đi chơi bằng chiếc xe hơi mới. Bà vợ biết được đổ xăng thiêu rụi chiếc xe, mặc dầu nó là nửa gia tài của ông bà. Rõ phí của nhưng khi ghen thì làm sao mà sáng suốt, đốt chồng còn được, nói gì tới đốt xe!

Chuyện tình của vũ nữ Lý Lệ Hà và cựu hoàng Bảo Đại liên tục xuất hiện trên báo vào những năm 1940, rồi tới thứ phi Mộ Dung Điệp và bao bóng hồng nữa, làm Hoàng hậu Nam Phương ở Huế phải chịu cảnh ngậm đắng nuốt cay.

Lại cũng nghe nói Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu có chút liên hệ tình cảm với Ca sĩ Kim Loan, phu nhân Mai Anh rất tức giận, nhưng vốn khôn ngoan muốn giữ chiếc ghế Tổng thống của chồng, nên đã sắp xếp cho Kim Loan bỏ xứ đi Tây Đức.

Ở Mỹ khoảng 1993 cũng đã um sùm chuyện của John & Lorena Bobbitt. Lorena trong cơn điên cuồng đã cắt mất cái ấy của chồng. Động từ "Bobbitt" từ đó được thêm vào trong tự điển Anh Ngữ. Khi ra tòa, Lorena đã chứng minh được chồng là người xấu, luôn bạo hành phản bội nên bồi thẩm đoàn đã tha bổng Lorena. Chuyện này tiền hung hậu kiết, bác sĩ sau đó đã nói lại cái ấy cho Bobbitt, ông cũng chính thức xin lỗi vợ vì những hành xử không tốt trước đây và dù ly dị, ông vẫn tặng hoa cho bà mỗi dịp lễ Tình Yêu Valentine's. Phụ nữ Việt cũng đã chia động từ Bobbitt này rất "*nhuyễn*", bỏ cả vào máy xay.

Chắc ta cũng không quên khoảng 1998, Tổng thống Bill Clinton đã lôi thôi với cô tập sinh Lewinsky, làm bà Hillary chết trong lòng một ít, nhưng vẫn phải nói dối để bảo vệ chức Đệ Nhất Phu Nhân của mình. Rồi phải kể tới mối quan hệ giữa Jackie - vợ tổng thống Kennedy với người em chồng là Bobby. Bobby đã có với Ethel 11 người con, nhưng Bobby vẫn tức tối khi Jackie bắt bồ với những người khác. Bobby đã xem Aristotle Onassis, nhà tài phiệt Hy Lạp như kẻ thù khi Jackie vì tiền chịu lấy ông này.

Chuyện ngoại tình của tài tử Brad Pitt và cầu thủ Football David Beckham cũng làm hao tổn nhiều giấy mực. Truyền thông khen ngợi Angelina Jolie và Victoria Beckham là những bà vợ cao tay đáng nể. Hai cô im lặng chẳng phải vì không "*ke*" (care) hay dễ dãi chấp nhận trai năm thê bảy thiếp, đơn giản là để một vụ scandal tình ái qua nhanh, họ phải lờ đi cho chuyện tự chìm vào quên lãng. Ở nhà hành hạ bắt quý gai mít là chuyện khác, còn chuyện đối ngoại thì phải hành xử khôn ngoan hơn.

Một vụ tai tiếng khác là chuyện cựu thống đốc tiểu bang California Arnold Schwarzenegger, bị phanh phui có con với bà người ở giúp việc trong nhà. Cuộc hôn nhân kéo dài 20 năm giữa ông và nữ nhà báo Maria Shriver đã nhanh chóng kết thúc. Maria cũng rất muốn "*act cool*" nhưng chịu không nổi đã kích này. Bốn đứa con cũng quay lưng lại với cha, khiến Arnold mất đi mọi thứ, chương trình đóng phim cũng gián đoạn. Nữ tài tử Demi Moore ly dị chồng trẻ Ashton Kutcher khi phát hiện ra anh này nhiều lần phản bội. Diễn viên Julia Roberts, nổi tiếng với cuốn phim Pretty Woman đã hủy hôn với Kiefer Sutherland cũng vì ghen tuông khi chồng lăng nhăng với gái điếm. Mất vợ vừa đẹp vừa giàu, quý anh chớ khá xem thường cho là "*chỉ chơi qua đường*" thôi nhé!

Tài tử, ca sĩ kiêm người mẫu Mia Farrow phải chia tay với đạo diễn Woody Allen cũng vì ông già gân này "lém phéng" với cô con nuôi Soon-Yi thua mình nhiều tuổi (sau đó hai người lấy nhau và vẫn còn sống chung). Hai nàng ca sĩ Britney Spears và Christina Aguilera cũng đã ganh tài đấu võ mồm liên tục trên báo chí. Thấy không ổn cho sự nghiệp, họ xin lỗi nhau nhưng sau đó lại vẫn tiếp tục lăng nhục hơn thua nhau. Gần đây nhất là cuộc chiến Hoa Hồng giữa bồ và vợ cũ của Tổng thống Pháp François Hollande. Hai bà Valérie Trierweiler và Ségolène Royal vì ghen đã làm rối loạn đời tư cũng như sinh hoạt chính trị của tổng thống Pháp.

Riêng chuyện ghen ở Việt Nam ngày nay thì như cơm bữa. Cô gái bị bạn cướp mất người yêu, hận thù đảng đảng quyết chiến, nên mời đông đủ mọi người tới dự tiệc sinh nhật mình. Trong tiệc, cô bất ngờ đổ nguyên chén nước mắm ớt lên đầu bạn gái, nhieác máng kẻ giật bồ không tiếc lời. Hà giận, nhưng dĩ nhiên có tiền anh bồ cũng không dám quay lại với người dữ như thế. Nhiều chàng ghen tương đã đánh đập hành hạ nàng, dùng điện dí chết nàng, xẻo tai tình địch, thậm chí có chàng sau khi chém tình địch còn cắt luôn của quý đặt lên bàn với mảnh giấy: "*Trùng trị kẻ tà dâm*". Trùng trị xong thì tới phiên mình bị luật pháp trừng trị cho ngồi gở lịch dài dài. Có nàng thì làm nhục cỡi quần, xát muối ớt vợ bé, hoặc xâm hình rắn rết lên mặt, lên ngực kẻ cướp chồng cho thỏa lòng ghen tức, hành động nghe bắt sợ nhưng tính ra còn "nhân đạo" hơn chuyện tạt át-xít của vũ nữ Cẩm Nhung ngày xưa.

Thời gian gần đây, những vụ đánh đấm ghen tuông còn xảy ra ở trường học Việt Nam, trong lứa tuổi lớp 6 lớp 7, mà các nữ sinh mặc áo dài uỳnh lộn với nhau mới tài. Có cháu trai mới 13 tuổi đã nói với mẹ: "*Con muốn*

giết thẳng N. Vì nó mà cả tháng nay bạn H. không chơi với con. Con cũng chẳng muốn sống nữa". Hết chuyện con nít thì tới chuyện bà già 73, ông già 75 vác dao đánh ghen giết chết tình địch, cháu chắt vào tù thăm thấy bà, ông run run sau song sắt mà xót ruột.

Ghen thì thế đấy, nhưng không ghen cũng rắc rối lắm. Anh T. là biên tập viên của một tạp chí quyết định ly dị vợ sau ba năm chung sống với lý do chị không biết ghen, lúc nào cũng như cục bột. Có chị khi chồng vui về để mình về Việt Nam mà không ngăn cản, kết luận rằng chàng chẳng còn yêu mình nữa rồi chán nản, kiếm chuyện. Anh bạn tôi biết rõ vợ ngoại tình, nhưng tuyên bố không chấp chi chúng sinh vô loài, thân nhiên nhìn vợ tình tứ với "người ta". Ngược lại chị kia quá tin chồng, chẳng nghi ngờ cho tới khi chồng chết, có bà khác đem con tới nhà xin chịu tang mới ngã ngựa! Xóm ông xã tôi có bà nọ đi thăm nuôi chồng, gặp chị khác cũng dắt con vào thăm. Nhìn thẳng bé bà biết ngay vì nó giống chồng bà như đúc. Thế mà sau này bà đã đem đứa bé về nuôi, cho ăn học đàn ông dù chồng vẫn *mút mùa* trong trại cải tạo. (Ý, hay là quý ông bịa ra chuyện này để nhấn nhủ gì đây!) Cô bạn tôi gầy nhom không đẹp chút nào, thế mà khi chia tay với chồng đi theo tiếng gọi tình yêu, ông chồng run run nhấn nhủ bất cứ khi nào hồi hận em cứ quay về, anh luôn mở rộng vòng tay chờ đợi cho em. Thì ra chuyện gì cũng có thể xảy ra trên cõi đời ô trọc này! Ngược đời cũng có nhiều chuyện "phở" lại đi ghen với "cơm", làm các ông cũng phân vân không biết nên bệnh "cơm" hay bệnh "phở".

Ghen với người yêu thì dễ hiểu, nhưng cũng có khi cha mẹ lại ghen với con, anh chị em trong nhà ganh ghét tị nạnh lẫn nhau, người dân trong một nước giết hại lẫn nhau. Các bà mẹ chồng ngày xưa đã từng hại con dâu, như chuyện Cô giáo Minh trong Đoạn Tuyệt của Tự Lực Văn Đoàn. Bạn tôi mới đây tức tối kể chuyện con trai chị cưng vợ, bảo vợ nghỉ cho khỏe để mẹ làm *minh ên* được rồi!

Ngày nay có cả những công ty chuyên tư vấn đánh ghen, những thám tử tư sẵn sàng giúp trong dịch vụ này. Họ kê cả lý lịch, tình sử để chứng minh đối tượng bị đánh ghen là đáng tội một cách rạch ròi, sẵn sàng "làm thật" tình địch theo đơn đặt hàng của thân chủ.

Victor Hugo nói: "*Ganh ghét là tự thú nhận sự thua kém của mình*".

Dorothy Carnegie kể lại kinh nghiệm một người đàn bà ghen: "Một hôm soi gương, thấy hình thù tôi mà ghê sợ. Tóc tai rối bù không sơn phấn, mắt long lên mà quần áo thì như cái bao bố trùm lên cây chổi. Tôi tự nhủ: "Mình sợ mắt chồng mà hình thù như vậy thì chồng nào thương cho nổi". Từ hôm đó tôi sửa sai, nhà tôi nhận thấy từ thái độ đến nhan sắc tôi đều thay đổi nên ân cần với tôi hơn, và tôi hết ghen". Sách dạy rằng vợ chồng phải tôn trọng tin tưởng nhau, ân cần với nhau, chăm sóc chính bản thân để tự tin mà giữ hạnh phúc. Với bạn bè người chung quanh thì đừng so sánh hầu tránh những ganh ghét làm khổ mình. Ca dao có câu "*Ai nhất thì tôi thứ nhì, Ai mà hơn nữa tôi thì thứ ba*". (Ừ, mà còn quan tâm tới thứ hạng là còn *sân si* lắm, chưa "*ngộ*" được). Dù sao tôi cũng tin tình yêu và sự thông cảm sẽ cảm hóa được con người và làm nên điều kỳ diệu trong cuộc sống. Tôi cũng cố nhủ lòng ráng quên mình, chia vui xẻ buồn với người chung quanh để được an vui. Lý thuyết thì như vậy, nhưng thực hành lại là chuyện khác.

Như đã nói ở phần đầu, bây giờ tôi xin trả lời câu hỏi về ghen. Vâng, tôi cũng là "*nhi nữ thường tình*" nên tôi rất ghen. Ngoài ghen chồng ghen con tôi còn ghen luôn với các chuyện "linh tinh" khác. Chẳng hạn khi Kinh Thánh kể chuyện người phụ nữ ngoại tình bị ném đá, hoặc khi truyền thông kết tội các người đẹp chân dài ở Việt Nam bán dâm mà không nhắc gì tới mấy ông có liên hệ trong "vụ việc", tôi cũng lấy làm ghen tức cho phận đàn bà. Hồi xưa có tục gọt đầu bôi vôi gái không chồng mà có thai, theo tôi, ông nào là tác giả của cái bầu phải chịu tội gấp đôi mới công bình. Tôi cũng ghen với cuộc sống dư thừa tại Âu Mỹ khiến người ta có khuynh hướng thích hưởng thụ, ít nhận ra chân giá trị cuộc sống, ít tận dụng cơ hội học hỏi để vươn lên. Ngay như mấy đứa con tôi ở Canada quá sung sướng nên không hiểu, không cố gắng nhiều hơn, có vẻ ngây thơ hời hợt. Tôi ghen dùm cho những đứa trẻ ở Việt Nam: thèm đi học mà không được, thèm ăn mà không có. Nhà thờ bên đây vừa nhiều vừa đẹp mà vắng hoe, chẳng mấy ai thiết tha đến niềm Tin, trong khi dân tôi muốn đi lễ, đi Chùa mà điều kiện khắc nghiệt. Tù nhân ở ngoại quốc có quyền chề bai, đòi hỏi đủ thứ, trong khi "tù" cải tạo chẳng có tội gì mà bị đối xử quá sức thê thảm. Ông Tướng Santa Ana - tên của miền nắng ấm Santa Ana, Cali - khi hy sinh một chân trong cuộc chiến, đã bắt mọi người tổ chức lễ truy điệu chôn chiếc chân gãy của mình long trọng theo đúng quân cách, còn các chiến sĩ Việt Nam Cộng Hòa đã hy sinh bao xương máu thì sao? Những dịp có thể hội tụ lại để tỏ lòng biết ơn họ như Lễ tưởng niệm 30 tháng Tư, được bao nhiêu người tham dự? Tôi ghen cả với cái Tự Do thái quá của Tây Phương, chẳng bù cho dân tôi bị kềm kẹp mất quyền làm người, luôn bị trù dập, đàn áp.

Ước gì một ngày rất gần thanh bình, tự do dân chủ về trên quê hương, để người ngoại quốc ganh tị khi nhìn đồng lúa quê tôi chín vàng, thềm thuồng khi thấy mọi người sống hiền hòa yêu thương nhau, lấy đạo đức làm căn bản, đem Nhân Lễ Nghĩa Trí Tín lên hàng đầu. Mong lắm thay!

Nguyễn Ngọc Duy Hân